

תרגילי-שדה וניהוג*

החסרונות הממעיטים את ערכו של תרגיל-השדה הם גלויים. אי אפשר לחקות את הרעש, את מתיחות העצבים, את האבידות והמבוכה שבקרב פמשי. אולם בגבולות המציאות יש לעשות את התרגיל חי ככל האפשר. ברוב תרגילי השדה, אם לא ככולם, צריך משמר הארץ לפעול במסגרת אותה היחידה, או יחידת-המשנה, העתידה, לפי כל אמשוער, לפעול באופן עצמאי, פחות או יותר, במקרה של פלישה. כך, למשל, בכמה אונרים תשמם המחלקה כגוף השלם להתקפה או להגנה; במקומות אחרים — תהיה זאת הפלוגה, אכן לעולם אין לשכות, שאף במקום שפועלים גופים גדולים, בערך, תלויה הצלחת כל פעולה במידה רבה בכיתה, שהיא גופא עלולה להדרש בכל עת לפעול באורח עצמאי. יש לבחור בהקפדה רבה את המפקדים לכיתות, לעודדם, להילוצץ עמם ולפתח בהם את כל סגולות-הניהוג. בכרכים וערים גדולות אפשר, אולי לתרגל בטליון שלם במסגרת אופרטיבית אחת. פירושו של דבר, שיש להציע למחלקה (או לפלוגה, או לבטליון) אשר בשכנות להשתתף בתרגיל, כדי שתעמנר אותו יום בתרגיל כיחידה מתקיפה מול היחידה המתגוננת, או להפך. יחידות צבא סדיר החונות בקרבת מקום תצטרפנה בכמה מחוזות ברצון לתרגיל. ולעתים קרובות תספקנה יחידות חיל האויר את היסוד החל ביותר של התרגיל, בצורת מפציצי-צלילה ופעולת מכוונת-יריה מגובה נמוך. בתרגילי-שדה בקנה-מדה קטן יותר, שאפשר לערכם ביתר קלות ומהירות, אפשר להעמיד כיתה אחת כנגד שלוש, או שתיים כנגד שתיים. אולם התכלית האמתית היא תרגול מעשי ליחידה האופרטיבית הפועלת כגוף שלם בפיקוד אחד.

תפקיד הקצין או הקצינים המכינים את תרגיל-השדה צריך להיות, בדרך כלל, לספק למפקדי שני הצדדים אותן היריעות ואותן הפקודות העשויות להביא את שני הכוחות המתנגדים לידי מגע במוקדם. בתנאי מלחמה ממש לא תמיד קל להגיע לידי מגע כזה, אולם בתרגילי שדה כדאי לזרז אותה. עם כל הטרחה התלויה בדבר; שאם לא כן מתכוזזות שעות יקרות, ואנשים נלהבים-לענין באים לידי אכזבה. לשם כך צריך התרגיל לקבוע גבולות מסויימים, טופוגרפיים, אופרטיביים וגבולות של זמן. אולם שני המפקדים אינם צריכים לקבל איש איש ידיעות מיוחדות על כונותיו של חברו, על כוחותיו ועמדותיו, יותר משניתן להשיג בתנאי-מלחמה ממש, ומרגע שמתחילה שעת-הפעולה יש להניח להם להחליט כל דבר על דעת עצמם. במקרה שהתרגיל מכוון להתקפה על ביצורים מוכנים, אין על הרוב כל מניעה ליצירת המגע. אולם אם שני הכוחות הם מוביליים, ומקום המצאו המדויק של כל צד וצד הוא ארעי, וקמילא בלתי ידוע לצד השני בהחלת התרגיל, תהא

* פרק ממחברתו של המחבר «אימון מתקדם למשמר-הארץ».

השיטה הרצויה ביותר להכנת התרגיל - לדאוג לכך, שכיתה אחת של הצד התוקף תעבור דרך שטח מסויים שנמסר לשמירה בידי כיתה אחת של הצד המתגונן. אם החדירה הצליחה, או שהתוקפים הופתעו לגמרי, אפשר יהיה להטיל אחרי-כן את האחריות, אם על המפקד בשל עריכת-כוחות מוטעית, או על מפקד-המשנה במקום, על כשלונות טקטיים.

מכאן רמז לפרט חשוב אחר בתרגיל-שדה - מספר שופטים מספיק. כהנחה כללית יש לקבוע, ששופט אחד צריך להמצא ליד כל יחידת משנה - ליד הכתה, אם היחידה האופרטיבית היא מחלקה; ליד המחלקה - אם הפלוגה פועלת כגוף שלם. אם מספר השופטים הנא פחות מזה אין להמנע מחילוקי-דעות: כל צד סבור, שהוא פתח ראשון באש וגרם אבידות כבדות בלי שנגרם כל נזק לעצמו. במקרה הטוב ביותר מרגישים האנשים כי מלאכתם הנאה היתה לשוא. באשר לא המצא בשעת מעשה שופט בלי משוא-פנים, להתבונן בה. בכגדי השופטים צריך להיות סימן אחד בולט (כגון ממחטה לבנה בשרוול או בכתפות), בשביל להבאיל ביניהם ובין הנלחמים. רצוי הדבר, אם כי לא הכרחי, שהשופטים יתמנו מבין יחידות שאינן משתתפות בתהגל. מפקדים גבוהים-יותר וכן קציני-מטה (מדריכים לנשק, קציני ריגול, וכדו') חשובים כשופטים, לא רק משום מעמדם, אלא משום שהם מביאים עמם ידיעות של מומחים למקצועותיהם. אגב, מן המועיל הוא, שמחלקות, פלוגות ובטליונים היושבים בשכונות יתחלפו בשופטיהם. הרי זה מהדק את הקשר. וההתבוננות במלאכתה של יחידה אחרת מעוררת לעתים קרובות רעיונות חדשים ומגלה כשלונות בלתי-משוערים באימון היחידה שלך.

תרגיל שתוכן יפה ובוצע בהצלחה - מקנה ידיעה וגורם תענוג לכל מי שמעורב בו. אולם יש להזהר מפני גיוס מופרז, כי ההגומה בדברים כאלה והעדרה של תחמושת חיה עלולים לנוון את הפעולה ולהוריד אותה למדרגת מחזה של שחוק וקלות ראש. ישנם מפקדים שאוהבים לתת לאנשיהם לסיים את התרגיל בהסתערות-כידונים פראית על האויב, מתוך שהם מוצאים בזה קורת-רוח. לדעתל הרי זה התרגיל המסוכן ביותר ויש להמנע ממנו תמיד. מעשי-הסתערות בנוסח זה מסתיימים על הרוב באבידות כבדות, וכדרך שאנשים מתרגלים לעשות במלחמה מדומה כן יעשו גם בשעת התנגשות עם האויב האמתי - כי זוהי בעצם כל תכלית האימון בנשק ותרגילי-השדה.

אפשר לקוות כי בכוח התלהבותם של האנשים והמפקדים לענין ידעו להתגבר על חלק גדול מן האטמוספירה הבלתי-מציאותית של תרגילי-השדה. אולם יש להזהר, שהתלהבות זו לא תביא את האנשים להתרוצצות בלתי-זהירה, שלא יעברו כפזיזות ובצפיפות על פני פרצות של גדרות ומשוכות, ולא יגלו בקו האופק, מתוך רצון לקמץ בזמן, אך לרק משום שיודעים הם כי במקרה זה לא יענשו בכדור. תמיד צריכים השופטים להיות על המשמר, מקפידים, תמיד לקבוע אבידות על חטא אי-זהירות. כן, כדי לאצול רוח של מציאות לתרגיל, טוב הדבר, שהשופטים יכניסו בעצם הפעולה (על פי סידור קבוע מראש ובדרגה מסויימת של הפעולות) שינוי פתאומי ועז במצב, שאי-

אפשר היה לצפות לו באורח נורמלי מצד הכוח היריב. כך, למשל, לנקודה מסוימת יכול השופט לגשת למפקד המקומי ולאמר לו: „האויב הביא תותח והוא ממטיר פגזי-גז (או פצצות-עשן) לתוך ביצורין. מה תעשה עתה? או שהוא יכול לאמור לו: „שלושה איירונג, ספיטפייר הגיעו והם מנמיכים לטוס וממטירים אש ממכוונת-יריה על האויב המתקיף אתכם. עשה, אפוא, את-שלך-ו! או, נוסח אחר: „האויב הפציץ אתכם במפציצי-צלילה, אתה בעצמך פצוע ועשרים מאנשיך נפגעו. אי-אפשר עוד להחזיק בנקודה החזקה שלך. אחרי זה יתבונן השופט ויראה, מי ממשיך בפעולה וכיצד.

על כמה מיחידות „משמר הארץ“ מוטלת האחריות להגנת שטחים גדולים למדי ביחס לכוחות אשר ברשותן. אין לראות בכך רק תקלה אלא גם יתרון. שהרי השליטה על כוחות קטנים קלה יותר, ורבות כגון האפשרויות לפיתוח המוביליות המקומית. אף אותן היחידות שהוטל עליהן התפקיד להחזיק בעמדות מבוצרות בכל מחיר, צריכות לזכור כי מסיבות-שונות (ביחוד, אולי, במקרים של התקפת מפציצי-צלילה, התקפת גז ופרישת מספי-עשן) או שינוי-שחל בפקודות הכלליות, עם השתנות המצב הצבאי בהיקף רחב, עלולים לאלץ אותן לעזוב את העמדות האלה, ולו רק לזמן מה. מחובת המפקד להכשיר את האנשים בעזרת תרגילי-שדה לקראת אפשרויות כאלה.

תפקיד „משמר הארץ“ הוגדר כתפקיד של „מלחמה סטטית“ – הגדרה בלתי-מוצלחת – אולם אין לקבל אותה פשוטה כמשמעה. יש דרכים אחרות להגן על ערים וכפרים, מלבד הישיבה מאחורי ביצורים פנימיים מתוך המתנה לאויב שיבוא ויתקיף.

בדרך כלל, הגנה סטטית פירושה, שכל יחידה ויחידה של „משמר הארץ“ תפעל רק בתחומי השטח שלה. אולם בשטח זה עליה לפתח „מוביליות מקומית“ עד למידה גדולה ביותר של מהירות, גמישות וכוח-הלם. הכוונה היא, שכל נקודה שיש להגן עליה צריכה להיות מכוסה על ידי כמה עמדות אחרות, מוסתרות היטב, ואם אפשר גם מחוברות זו לזו על ידי מבואות מוצנעים. וכן הכוונה היא, שיש להעביר אנשים בכביש לנקודה המעשית הסמוכה ביותר, אשר ממנה יוכלו לקבל את פני האויב, ולחסוך על ידי כך זמן ויגיעה.

תרגילי השדה נותנים הזדמנות רבת-ערך מאוד להתאמנות במוביליות מקומית, ובמידה שאספקת-הדלק מאפשרת את הדבר יש להשתמש בטרנספורט מוטורי גם בתרגילים. התחליף הטוב ביותר הם האופנים. ואולם יש להניח מראש כי הדרכים עלולות להחסם על ידי לועי-פצצות בקרקע וגיבוב עיי-הריסות. וכן יש להקפיד ולהזהר, שכלי ההובלה המוטוריים לא יחנו במקום שנוכחותם שם עשויה לגלות אף עמדה מסותרת ביותר.

אסור שתפקיד-הקרב של „משמר הארץ“ יטשטש או יפריע את חובתו לצפות ול הודיע (באמצעים הקבועים) על תנועות האויב. הרי זה חלק עיקרי של כל תרגיל מתוכן-יפה, ובשום פנים אין להשמיטו. כל איש ביחידה צריך

להיות מאומן בחובות של גשש ורק, ועובדי המטה צריכים מצדם לקבל ולהעביר את הידיעות (לרשויות הצבא הסדיר). מזמן לזמן צריכים השופטים להכריז כי תחבורת-הטלפון ניתקה, ויש לתת לא רק למפקדי מחלקות ולמנהיגי כיתות, כי אם גם לטוראים שנצטוו להעביר ידיעות, להתגבר על המצב בכוחות עצמם.

לבסוף, אחת הבחינות החשובות ביותר של תרגיל-השדה היא: שהמפקדים ומפקדי המשנה רוכשים בו נסיון בשליטה אופרטיבית על יחידותיהם (ואף כיתה או חוליה בת 5 או 6 אנשים במשמע), בעריכת כוחות ותכניות לגבי השטח שעליו יצטרכו להלחם, וכן הם לומדים לבחון, מתוך נסיונות וטעויות, מה מידת הכושר שלהם ושל אנשיהם לשירות פעיל.

העיקרים הכלליים, למלחמת יבשה בזמננו, ניתנים להגדרה פשוטה למדי. הבעיה היא, כיצד להשתמש בהם למעשה בשעות מצוקה, כשקשה להשיג ידיעות מדוייקות ונאמנות, וקשה להבדיל ביניהן ובין שמועות והנדעות מופרזות וכוזבות או חסרות-ערך. ככל שהמפקד ירבה באימון, בטרם יעמוד לפני הבעיות הממשיות של המלחמה המודרנית, וככל שהאימון יהא מציאותי יותר, כן ייטב לו, למשמרה-הארץ ולארץ כולה.

לעולם צריך המפקד לראות עצמו כאילו הוא עומד במקומו של האויב. כלל זה צריך לשמש לו בסיס לכל תכנית אופרטיבית, ועליו לסגל אותו לעצמו עד שיהפך לו להרגל כתבע שני. השאלה הראשונה צריכה להיות תמיד: „מה הייתי אני עושה לו הייתי אני המפקד הגרמני, שחינוכי גרמני וראייתי גרמנית, וכוחות גרמניים עומדים ברשותי?“ משנקבעה המטרה המשווערת של האויב, יש לערוך את תכנית „משמר הארץ“ להכשילה.

ואלה הם עקרונות שאפשר לראותם בלי חשש כבסיס לניהוג טוב. א. המפקד צריך לדעת, ולא לשכוח לעולם, את מטרתו העיקרית.

מטרת האופרציות של „משמר-הארץ“ עלולה לקבל צורות שונות. יש שהמטרה היא למנוע את האויב מלהגיע למקום מסוים או לכמה מקומות בתחום היחידה; או להתבונן אל תנועות האויב ולהודיע עליהן, ולשמור על מגע עם האויב; ויש שהמטרה היא לחסום בפני האויב מבואות עיר או כפר מתוך שליטה על המבואות האלה מנקודות חזקות; או להתחקות לירידת צבא מובל באויר, להודיע על כך ולהתנגד לכך; או לגתק אויב בהתקדמותו בדרך השדה; למנוע מאת האויב את השימוש במסילת-ברזל; או להלחם בטנקים שלו ובחיל הרגלים הבא בעקבותיהם (במקום שנבחר מראש על ידי משמר הארץ); או להקל את המעבר לצבאותינו; או להגן על בית-חרושת או שדה-תעופה; המטרה עלולה להיות גם צירוף של כמה מן הדברים האמורים כאן.

במידה מסויימת אפשר לראות עתה מראש את תכונתן של המטרות הללו, אולם יש מקום לשער אפתעות מצד האויב. הסעיפים הבאים הם אמצעים להשגת המטרה.

ב. על המפקד לערוך לו פכנית להשגת המטרה שלו בהתאם לכוחות ולנשק אשר ברשותו.

„משמר הארץ“ אינו רשאי להזניח כל אפשרות אמתית להתנגד לאויב, לעצרו ולגרום אבידות לו. מהירות הפעולה חשובה ביותר. יש לתת פקודות מהר ובבהירות. אבל אין ההתלהבות לענין מצדיקה פתיחת הפעולה אלא אם כן יש סיכוי מתקבל על הדעת להביאה לידי סיום מוצלח (ענין אחר הוא, אם נתקבלו פקודות מסמכות עליונה יותר; יש לציית להן מיד ובשלמות; כאן אנו עוסקים רק במפקד שעליו לפעול על דעת עצמו).

לאחר שהמפקד דימה עצמו במקומו של האויב וחישב את כוונת האויב, הרי הוא יכול לתכן את תכניתו הוא. עליו לשקול מהר אם יש ברשותו אנשים למדי, זמן למדי וכו'—אם מספיק, אשר יתנו לו סיכוי להביא את הפעולה לידי סיום מוצלח. אם לא, עליו להסתלק מתכנית זו ולמצוא אחרת, מעשית יותר. אין הוא צריך להתקיף טנקים במכונות-יריה, רובים ורימונים עד שיוכל לעצרם תחילה, או להאט את מהלכם ולהכריח את האנשים לצאת מתוכם. ואולם בין האמצעים המסוריים ברשותו יש למנות גם את המוביליות המקומית; כל עוד יש ביכלתו להפסיק פעולה לפי רצונו ולחדשה ממקום אחר ובאופן אחר, יצדק אם יתקיף בלי שהיות, גם אם אין ביבו הידיעות המלאות על עצמתו של האויב.

ג. על המפקד לנסות להפתיע את האויב; לעשות דברים שאין האויב משער אותם.

כדי להגיע לידי אפתעה— שהוא יסוד רב ערך מאוד בכל אופרציה— על המפקד להשתמש בדמיונו במרץ ובשכל טוב. עליו לראות עצמו במקומו של האויב המגיע לסביבה בדרך האויר, היבשה או הים ואין עמו ידיעות על האזור יותר משאפשר לרכוש מתוך מפות או, אולי, צילומים. על המפקד להשתדל לתאר לו את הכוונות האפשריות של האויב ואת הקשיים העומדים בפניו. במשך רגעים מספר עליו לאמץ את מוחו לחשוב באורח מחשבתו של נאצי. אחרי כן, בשובו אל נקודת-השקפתו הוא, עליו לבקש לסכל את כוונת האויב— בדרכים הפחות משוערות והפחות נעימות לאויב. ביחוד עליו להיות מוכן לנצל קשיים כאלה, שהאויב לא יהיה עלול לגלותם אלא לאחר שיפגע חטמו בהם.

יש ודאי טעמים נבונים לכך, שהמפקד יבחר לו קוים ושיטות להתקפה ולהגנה המתקבלים על הדעת. אולם אם יש אפשרות לאחוז בדרכים אחרות, המבטיחות, בערך, אותם הסיכויים, יהא זה מחכמה לבחור דרך, שקשה יותר— מנקודת ראות האויב— לשערה מראש ולהכשילה מראש. אם, למשל, מערכת ההגנה של הכפרים הסמוכים מותקנת בתוך תחומי הכפרים, כדאי אולי למפקד להתיצב לקרב מחוץ לכפרו הוא, או ראוי לו להתקין שנים שלושה ביצורים

מדומים, או פחים, בזה אחר זה, בקריהתקדמות של האויב, ולקבוע לו עמדה
אמתית אחרי אלה, כדי להפתיע את האויב. דוקא בשעה שבטחונו ילך ויגדל
ביותר. כן אפשר לצוות על יחידת-משנה כי תסוג לפני האויב, על מנת למשכו
אל אחד הפחים.

מוביליות מקומית" נוחת הרבה אפשרויות לערוך אפתעה, ואותו עקרון
אפתעה יש להניח בברירת מקומן של עמדות מוכנות ובהתקנתן. העמדות
שנועדו לשימוש באמת צריכות להקבע במקום שהאויב לא יוכל לגלותן אלא
ברגע האחרון (אם יגלה אותן בכלל), כשהוא נתון פבר באש. צריך להסוותן
בחכמה. גם את שאר העמדות, המשמשות להנאה, כדי למשוך אליהן את האש,
אין להשאיר בערבתן הראשונה, אלא להסוותן בחוסריכשרון מכוון, לרמות
על ידי כך את האויב שיחשוב כי גילה מקום-תורפה.

ד. המפקד צריך לשמור על הרזרבה שלו ככוח-מחץ עד
בוא הרגע המתאים להשתמש בה בצורה מכרעת.

באורח מלחמה מפוררת, אשר יטייל על מפקדי-משמר הארץ פיקוד
עצמאי, לא תמצאנה אל נכון, אפשרויות רבות לנצל את מקומות התורפה
בהגנת האויב ולנצל את קוי ההתנגדות הפחותה ביותר. אולם העיקר הישן,
המחייב לשמור על הרזרבות עד שתתפתח ההתקפה העיקרית (בין שתערך
על ידי האויב ובין על ידי משמר הארץ), אם כי בדרך כלל היא דורשת
כוחות גדולים יותר מאלו העלולים להמצא ברשותו של מפקד-משמר הארץ,
מוצא לו כגון שימוש מסויים מוגבל. הרזרבות צריכות להיות מוביליות מאוד
ומצוידות בכוח אש חזק. אם תוטלנה לקרב ברגע הנכון הרי הן מסוגלות
למנוע פריצה במערכת ההגנה ולהפוך את ההתגוננות להתקפת-נגד. נראה
שערכן רב ביותר אם הן נכנסות לפעולה בנקודה מרוחקת משאר המתגוננים
ופותחות אש מאגף. משעשו הרזרבות שליחותן, מיד יש לארגן אותן שוב
ולהחזירן לרשות המפקדה. בגוף-הרזרבה הקטן אשר ברשות מפקד-משמר הארץ
יש להשתמש בעיקר לתפקידים אלה: (א) לתגבורת; (ב) לעצור הסתננות;
(ג) להטיל כוח-אש נוסף על האויב בשעה שהוא מראה אותות של התפוררות
ורפיון-רוח.

ה. המפקד צריך לשמור שתכניותיו להגנה או להתקפה
לא תהינה נוקשות ביותר. הן צריכות לאפשר למפקדי
המשנה שלנו מידת-מה של חופש-פעולה ולתת לפניהם ברירה
של דרכים אחרות להתקדמות ונסיגה.

במלחמה ממש ניתנות התכניות רק לעתים רחוקות לביצוע מדויק, מלה
במלה. דברים רבים מדי אינם ודאיים, והמצב הולך ומשתנה כל הזמן. המפקד
צריך לראות לפניו ברור במוחו את מטרתו ולזכור שישנן דרכים שונות
להשיגה. על כן צריכה תכניתו להיות נוחה לשינויים. אם ימצא פתאום שלא
מחכמה להשתמש בדרך האחת, עליו לעבור אל דרך אחרת. אם בנקודה
מסויימת לא יוכל לחסום את דרך-התקדמותו של האויב, משום שזמן הלך

לאיבוד, עליו למצוא מהר מקום אחר לעצירתו. ובראש וראשונה עליו להמנע מלתכן אופרציה באופן, שאם תצליח תצליח אמנם מאוד, אבל אם תחול בה תקלה כלשהי, תכשל כשלוך גמור. במלחמה יקרה תמיד דבר-מה שאינו כשורה. אין לשים את כל הביצים בסל אחד.

אין המפקד יכול להמצא בכל מקום בבת אחת: על כן עליו להיות בטוח שמפקדי-המשנה שלו מבינים את מטרותיו, ובהיותם כפוחים לה בלבד, יש לתת לפניהם כמה דרכי ביצוע לבריירה, גם בהתקפה וגם בהגנה, ומהם יוכלו לבחור את אשר יראה להם כבר-סיכויים יותר להצלחה.

ו. אין המפקד צריך להתחיל שוב בהתקפה באותו מקום ובאותה שיטה שבהם נכשלה פעם אחת.

עיקר זה מסמל את אחד מלקחי המלחמה המרים ביותר משנות 18-1914. שעלו ביוקר רב. גם אם הגנת האויב נתערערה (ולא תמיד אפשר למתקיפים להשיג ידיעה זו), תהא חזרה על ההתקפה הקודמת רק מקילה את מצב הענינים שלו, אם מחדשים את ההתקפה באותו מקום יש להשתמש בשיטה אחרת או בכלי-נשק אחרים. לעתים קרובות תהא הדרך הטובה ביותר להעזר בכוח המוביליות המקומית כדי להסתלק מהר ולחזור מפניה אחרת. אולם, בדרך כלל, הרי ידוע כי לאחר שהתחילה ההתנגשות לא יוכל המפקד להשפיע עליה אלא לעתים רחוקות, בלתי אם הוא משתמש ברזרבות שלו.

תרגילי שדה המתוכננים ונערכים על פי קוים אלה עשויים להקנות נסיון רב-ערך. קצת מן התרגילים אפשר לבצע תחילה ביום ואחרי-כן בלילה. השפעתם הכללית דומה להשפעת התרגיל בשימוש במלי נשק, על ידי אימון חוזר ונשנה לומדים המפקדים והאנשים להשתמש בעקרונות למעשה - תפקיד קשה לאין שיעור ממלאכת ההגדרות והניתוחים שנעשתה כאן - ועשיית הדבר הנכון בזמן הנכון נהיית לגילוי אינסטינקטיבי, פחות או יותר, אדם בקרב - עצביו וחושיו נתונים לרשמים אדירים. רשמים אלה עלולים לעקרו מחובתו ולבלבל את מחשבתו, בלתי אם הוא יודע, - ולא רק יודע כי אם גם יכול לבצע ללא היסוס - את הפעולות היסודיות הנדרשות ממנו. הוא זקוק לחזרות מרובות לפני ההצגה הראשונה. כוונת תרגילי השדה היא לספק את החזרות הנחוצות.

רב הקצינים אינם מנהיגים מטבע בריהם; אולם מבטחגי, כי מתוך מאמץ משותף ללמד בארץ ששתי את המקצוע הזה ומתוך פננה רצינית לשכלל בלי הרף את ההוראה, עלולים קצינים רבים לרכש להם את סגולת המנהיגות. גנרל פרי ל. מילס (ארה"ב)